

OBRAVNAVA IZHODIŠČNO TERMINOLOŠKE LEKSIKE V NOVEM SLOVARJU SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

Nina Ledinek

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU, Ljubljana

UDK 811.163.6'373.46:81'374-81

Prispevek predstavlja predlog obravnave izhodiščno terminološke leksike v novem temeljnem enojezičnem informativno-normativnem razlagalnem slovarju slovenskega knjižnega jezika, ki nastaja na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, in opredeljuje glavne dileme, ki se pojavljajo pri obravnavi tega sorazmerno obsežnega in hibridnega segmenta leksike v splošnem razlagalnem slovarju srednjega obsega.

terminologija, leksikografija, determinologizacija, splošni razlagalni slovar, terminološki kvalifikator

The article presents a proposal for the treatment of terminology in the new general monolingual explanatory dictionary of Slovene which is being compiled at the Fran Ramovš Institute of the Slovene Language at the Research Centre of the Slovene Academy of Sciences and Arts and identifies the basic issues that arise in dealing with this relatively comprehensive and hybrid segment of lexicon in general explanatory dictionaries.

terminology, lexicography, determinologization, general explanatory dictionary, domain label

1 Uvod

Splošna leksika nastaja razmeroma spontano z govorno prakso jezikovne skupnosti, pri čemer se njena pomenska in pragmatična vrednost vedno znova preverjata in po potrebi redefinirata. Terminološka leksika se oblikuje in razvija drugače. Jezikovne spremembe, ki jih doživlja, načeloma nastajajo ali naj bi nastajale usklajeno in sistematično, tj. s terminološkim dogovorom, v ekstremnih primerih tudi z intervencijo (prim. Žagar Karer 2011: 46; Leder - Mancini 1984: 83). Tudi vidik, s katerega terminološka veda in terminografija običajno gledata na termine kot poimenovalne enote jezika, je praviloma drugačen, kot je pogled na poimenovalne enote jezika v leksikografiji. Pri terminološkem delu smo načeloma osredotočeni na pojme in njihov sistematičen opis ter umestitev z vidika pojmovnega sistema strokovnega področja, termini kot poimenovalne enote jezika, ki predstavljajo (zlasti) izrazno podobo za pojme v pojmovnem sistemu, pa so (načeloma) sekundarnega pomena. Leksikografija se, v nasprotju s povedanim, osredotoča na semaziološki vidik, saj je njen primarni cilj, da določenemu jezikovnemu izrazu doda pomenski, pragmatični in slovnični opis.¹

Zaradi predstavljenih diskrepanc pri redakciji izhodiščno terminološke leksike, torej determinologizirane leksike, v splošnih razlagalnih slovarjih lahko prihaja do precejšnjih zadreg, določen segment teh izrazov namreč ohranja povezavo s pojmovnim sistemom strokovnega področja – ne sicer v smislu sistemizacije oz. klasifikacije z vidika pojmovnega sistema strokovnega področja –, zato izhodiščno terminološka leksika predstavlja specifičen in hibriden segment leksike enojezičnega razlagalnega slovarja. Leksikografi se pri njenem opisu soočajo s težavo, kako izhodiščni termin, ki ima v pojmovnem sistemu določenega strokovnega področja razmeroma natančno določeno mesto, ki v veliki meri pogojuje tudi njegov opis, opisati v splošnem razlagalnem slovarju, ki mora izhodiščne termine obravnavati na enak ali zelo podoben način kot drugo leksiko, tj. glede na ekstrahirane slovarsko relevantne lastnosti, kot se kažejo na podlagi analize vloge leksemov v tipičnem besedilnem okolju.

2 Determinologizacija

Eden od ključnih jezikovnih procesov, ki jih je pri razmišljanju o načinu obravnave izhodiščno terminološke leksike v enojezičnih splošnih razlagalnih slovarjih smiselno upoštevati, je determinologizacija. Gre za proces, pri katerem termin iz znanstvene leksike oziroma iz znanstvenih besedil prehaja v splošno leksiko, in sicer prek besedil, namenjenih širšemu krogu naslovnikov (Holubová 2001: 157; Žagar 2005: 35; Meyer, Mackintosh 2000: 112–113). Prehod v splošno leksiko običajno spremlja sprememba katere od komunikacijskih prvin v rabi besedil (spremeni se npr. besedilni tip, v katerem se izraz tipično pojavlja, status tipičnega avtorja ali naslovnika besedila ipd.), kar je (poleg pomenskih sprememb) indikator za to, da izhodiščni termin v novih okoliščinah rabe izgublja sistemsko povezavo s pojmovnim sistemom strokovnega področja. V procesu determinologizacije termin kot poimenovanje za v okviru pojmovnega sistema strokovnega področja natančno definiran pojem postaja pomensko postopoma bolj ohlapen, v razmerju do rabe v znanstvenih in strokovnih besedilih se torej začenja uporabljati manj natančno, njegov pomen pa se lahko tudi povsem spremeni.

Determinologizacija je stopenjski proces. Za potrebe redakcije izhodiščno terminološke leksike v splošnih razlagalnih slovarjih je smiselno ločevati dve stopnji determinologizacije terminov – delno in popolno (Meyer, Mackintosh 2000: 113–121; Holubová 2001: 157, 159; Žagar 2005: 40). O delni determinologizaciji

1 Izhajamo iz načel tradicionalnega terminološkega pristopa, ki temelji na dunajski šoli terminologije in je v svetovnem merilu, tako se zdi, najbolj uveljavljen (prim. Žagar Karer 2011: 13–16). Zavedamo se, da obstajajo tudi drugi pristopi k terminološkemu delu, ki utegnejo razmerje med terminologijo in splošno leksiko oz. terminografijo in leksikografijo nasploh opredeljevati drugače. Poleg tega ne gre prezreti dejstva, da so uporabniki terminoloških in splošnih slovarjev zelo različni, raznolike pa so tudi njihove potrebe glede obravnave (izhodiščno) terminološke leksike, ki jim obstoječi priročniki ne uspejo vedno zadostiti. Dejstvo, da morajo splošni in terminološki slovarji pogosto servisirati tudi potrebe uporabnikov, ki jim slovarji niso primarno namenjeni, je še en dokaz za to, da morajo biti razlagalne strategije in drugi segmenti slovarskih sestavkov v obeh tipih slovarjev dobro premišljeni tudi z vidika potreb uporabnikov, razlage oz. definicije pa strokovno korektne, tj. tako s stališča leksikografije oz. terminografije kot s stališča strokovnega področja oz. strokovnih področij, katerih leksiko razlagamo.

govorimo, kadar se pomenske lastnosti prvotno zelo natančno definirane pojma rahljajo, pri čemer pa izhodiščni termin še vzdržuje povezavo s pojmom v pojmovnem sistemu določenega strokovnega področja, saj ohranja večino njegovih glavnih pomenskih lastnosti. Ko delno determinologizirani termin uporabljajo laiki, je njihova konceptualizacija pojavnosti, ki jo izraz označuje, podobna, a manj natančna od tiste, ki jo za strokovnjaka vzpostavlja termin. Bistvena razlika je torej v poglobljenosti konceptualizacije, zlasti ker pri laiku ne obstaja jasna zavest, da se in kako se pojem, ki ga termin poimenuje, vključuje v konstelacijo vseh ostalih pojmov pojmovnega sistema strokovnega področja, niti védenje, kakšno je razmerje konkretnega pojma do vseh ostalih pojmov v pojmovnem sistemu (Meyer, Mackintosh 2000: 114–115).

Pri popolni determinologizaciji pride do še večje oslavitve pomena termina. V prvi fazi procesa se izhodiščni termin rabi v neterminološkem kontekstu, nato pa prek pomenskih odtenkov navadno pride do nastanka povsem novega pomena. Pogoj, da izhodiščni termin povsem izgubi povezavo s pojmovnim sistemom strokovnega področja, je rutinska raba leksema v določenem pomenskem odtenku, kar omogoča stabilizacijo novega pomena in njegovo leksikalizacijo. O popolnoma determinologiziranem terminu lahko govorimo le, če ta izgubi toliko izhodiščnih pomenskih lastnosti, da z njim ne poimenujemo več istega koncepta kot s terminom (Meyer, Mackintosh 2000: 115–121).

3 Predlog obravnave izhodiščno terminološke leksike v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika

V nadaljevanju je prikazano, kako je izhodiščno terminološka leksika obravnavana v nastajajočem novem slovarju slovenskega knjižnega jezika, temeljnem enojezičnem informativno-normativnem razlagalnem slovarju slovenščine, ki nastaja na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.²

3.1 Mikrostrukturalna umestitev izhodiščno terminološke leksike v slovar in njeno kvalificiranje³

V novem slovarju slovenskega knjižnega jezika izhodiščno terminološka leksika, ki je v slovarju okvalificirana s terminološkimi kvalifikatorji, ni obravnavana v okviru posebnega mikrostrukturnega razdelka, tj. terminološkega gnezda, kot je bilo uveljavljeno v slovenski splošnoslovaropisni tradiciji, ampak je opisana v okviru pomenov in podpomenov enobesednega (iztočničnega) leksema ali pomenov in podpomenov ne-frazeoloških večbesednih leksikalnih enot, katerih sestavina je iztočnica⁴ (prim. Gliha

² Osnutek koncepta, ki je nastal v sodelovanju s člani uredniškega odbora, ki ga sestavljajo priznani strokovnjaki za različna jezikoslovna in jezikovnotehnoška področja z različnih slovenskih ustanov, je bil spomladi dan v javno razpravo, namen katere je bil dobiti čim širše soglasje javnosti o konceptualni zasnovi slovarja in predstavitvi podatkov v njem. Predlogi zainteresirane javnosti glede slovarske obravnave izhodiščno terminološke leksike so pri redakciji upoštevani, zavedamo pa se, da predpostavljene rešitve niso nujno dokončne, saj se utegne ob obširnejši analizi gradiva izkazati, da bo treba kakšno od sprejetih konvencij spremeniti.

³ V prispevku se omejujemo na opis kvalificiranja izhodiščno terminološke leksike s terminološkimi kvalifikatorji.

Komac idr. 2015: 49). Tovrstno obravnavo narekuje dejstvo, da je izhodiščno terminološka leksika, vključena v nastajajoči temeljni enojezični razlagalni slovar slovenskega knjižnega jezika, determinologizirana in kot taka del splošne leksike, njene pomenske, pragmatične in slovnične lastnosti pa so v njem opisane le, če se izhodiščni termini dovolj pogosto pojavljajo v besedilih, ki imajo relativno širok krog naslovnikov.

Izhodiščno terminološka leksika se v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika podreja načelom leksikografske in ne terminografske obravnave. Zanj je torej tako kot za drugo leksiko ključen opis njenega pomena ter njenih pragmatičnih in slovničnih lastnosti, kot se kažejo v njenem tipičnem analiziranem besedilnem okolju.⁵ Kljub temu da del izhodiščno terminološke leksike ohranja povezavo s pojmovnim sistemom strokovnega področja – pri čemer, kot rečeno, ne gre za sistemizacijo z vidika pojmovnega sistema strokovnega področja –, njena drugačna obravnava glede na drugo leksiko v splošnem slovarju ni smiselna. Razlage pri izhodiščno terminološki leksiki, ki še ohranja povezavo s pojmovnim sistemom določenega strokovnega področja, katere ekspliciten odraz je med drugim opremljenost s terminološkim kvalifikatorjem, morajo v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika izpolnjevati kriterij vsebinske pravilnosti, torej ne smejo vključevati elementov, ki so s strokovnega vidika napačni in neustrezni, praviloma pa ne prinašajo tako podrobnih in natančnih podatkov kot definicije v terminoloških slovarjih. Bistvena razlika pri razlagah tovrstne leksike glede na definicije v terminoloških slovarjih je, da razlage v splošnih razlagalnih slovarjih izhodiščnih terminov ne umeščajo v pojmovni sistem oz. da uporabnik na njihovi podlagi ne more inducirati pojmovnega sistema. Splošni slovar poleg tega prinaša podatke o tipičnem besedilnem okolju izhodiščno terminološke leksike in podatke o z njo povezani komunikacijski realnosti sploh.

Spodnji redakciji nakazujeta, kako se običajno razlikujeta razlaga in definicija pri istem izrazu v splošnih razlagalnih slovarjih in v terminoloških slovarjih.

gaméta [...] biol. *spolna celica* [...] (SSKJ)

gaméta [...] razmn. *običkana ali neobičkana enojedrna haploidna celica brez celične stene, ki se z drugo tako celico pri spolnem razmnoževanju združi v zigoto* [...]⁶

⁴ Večbesedne leksikalne enote so v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika obravnavane v dveh ločenih mikrostrukturnih razdelkih v okviru slovarskih sestavkov, ki jih praviloma uvaja enobesedna iztočnica, in sicer so frazeološke enote ločene od vseh drugih večbesednih leksikalnih enot. Večbesedne leksikalne enote torej v slovarju sicer nimajo statusa slovarskih iztočnic, imajo pa status slovarskih enot, ki potrebujejo samostojno in celovito slovarsko obravnavo (torej pomenski, pragmatični in slovnični opis), zato so pri njih načeloma navedeni enaki slovarski podatki kot pri enobesednih leksemih. Več o predpostavljanih konceptualnih rešitvah v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika v Gliha Komac idr. 2015.

⁵ Več podatkov o gradivskih virih za novi temeljni enojezični razlagalni slovar slovenskega knjižnega jezika prinaša Gliha Komac idr. 2015: 4–5.

⁶ Franc Batič, Borislava Košmrlj - Levačič (ur.), 2011: *Botanični terminološki slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Pri slovarskem opisu izhodiščno terminološke leksike v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika se opiramo na dve oceni, pri čemer je ocena vedno rezultat analize in interpretacije rabe izhodiščno terminološke leksike v predpostavljenih analiziranih gradivskih virih:

- a) kolikšna je stopnja determinologizacije obravnavanega izhodiščnega termina,
- b) ali oz. v kolikšni meri je izhodiščni termin ciljnemu uporabniku slovarja poznan oziroma ali je leksem splošno rabljen.

Podatke, kot rečeno, pridobimo z interpretacijo analiziranih gradivskih virov, pri čemer po eni strani ugotavljamo, v kolikšni meri determinologizirani leksem glede na termin ohranja glavne pomenske značilnosti, po drugi strani pa, kako pogosto se izhodiščni termin uporablja, za katere besedilne tipe je značilna njegova raba, ali je njegova raba besedilno razpršena, ali je v besedilni rabi izpostavljen strokovni ali nestrokovni vidik, ali so slovnične in pragmatične značilnosti determinologiziranega termina podobne kot v strokovnih besedilih, ali je besedilno okolje determinologiziranega termina (npr. tipični kolokatorji) v analiziranem gradivu podobno besedilnemu okolju v znanstvenih in strokovnih besedilih ipd.

Če na podlagi gradivske analize ocenimo, da gre pri izhodiščnem terminu za popolnoma determinologiziran termin (npr. *verižna reakcija* 'vrsta povezanih dogodkov, ki drug drugemu sledijo'), je njegova obravnava enaka obravnavi drugih, izhodiščno neterminoloških leksemov, saj pri teh izhodiščnih terminih povezave s pojmovnim sistemom strokovnega področja ni več. Tovrstni izrazi v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika nikoli niso označeni s terminološkim kvalifikatorjem.

Drugače so v novem slovarju obravnavani termini, pri katerih je prišlo do delne determinologizacije. Če na podlagi analize besedilnega gradiva ocenimo, da so v rabi manj pogosti,⁷ hkrati pa presodimo, da so ciljnemu uporabniku slovarja manj znani, imajo pa bolj ali manj enak pomen kot termini v strokovnih besedilih, le da je njihova konceptualizacija pri ciljnih uporabnikih novega slovarja glede na konceptualizacijo strokovnjakov nekoliko poenostavljena, takšne izraze okvalificiramo s terminološkim kvalifikatorjem. Razlaga pri takšnih izhodiščnih terminih mora biti splošnemu uporabniku razumljiva, vendar pa z vidika stroke, iz katere se je termin determinologiziral, korektna. Kolokacije in besedilni zgledi pri delno determinologiziranih terminih, označenih s terminološkim kvalifikatorjem, v novem slovarju ne vključujejo drugih večbesednih izhodiščnih terminov, katerih del je trenutno obravnavani izhodiščni termin, saj gre za samostojne leksikalne enote (pri obravnavi izhodiščnega termina *peroksid* tako npr. kot kolokacije ne navajamo zveze *vodikov peroksid*).

Pri delno determinologiziranih terminih, pri katerih na podlagi analize besedilnega gradiva presodimo, da so uporabnikom dobro poznani,⁸ obenem pa so v rabi pogosti, terminološkega kvalifikatorja ne pripišemo (primeri takšnih izhodiščnih terminov so

⁷ Pri čemer to ni nujni pogoj, saj na enak način obravnavamo tudi v rabi relativno pogoste izhodiščne termine, ki izpolnjujejo druge navedene kriterije.

⁸ Poznanost, kot rečeno, ocenjujemo na podlagi analize in interpretacije gradivskih virov, pri čemer kot merila upoštevamo npr. frekvenco rabe, besedilnotipsko raznolikost in siceršnje besedilno razpršenost virov, v katerih se pojavlja determinologizirani termin, ipd.

npr. *kontracepcija, alergija, vejica*). Možno je, da je pri takšnih izhodiščnih terminih izpostavljen drug, nestrokovni pomenski vidik, seveda če takšno ubeseditev razlage upravičuje analiza gradivskih virov. Če se pri tovrstnih leksemih glede na termine izkazujejo dodatne spremembe, do katerih je prišlo pri izhodiščnem terminu pri prehajanju v splošno leksiko (npr. spremembe v kolokativnosti in koligativnosti), gre pravzaprav že za razvojno stopnjo prehajanja termina od delne k popolni determinologizaciji.

V nadaljevanju prikazujemo shematičen in nedokončen prikaz redakcije iztočnice *peroksid* v knjižni izdaji novega slovarja slovenskega knjižnega jezika.

pêroksid [...]

1. iz kemije *spojina vsaj enega atoma elementa z dvema med seboj vezanima atomoma kisika*: molekula peroksida; raztopina peroksida [...]; V molekuli peroksida je šibka vez med kisikovima atomoma [...]
2. *snov v kemičnih sredstvih, ki se uporablja za beljenje, zlasti las*: Frizer bo enako količino barve in peroksida na vaših laseh pustil delovati dvajset do trideset minut [...]; sin. vodikov peroksid [...]

STALNE BESEDNE ZVEZE

vodikov peroksid [...] iz kemije *spojina dveh atomov vodika z dvema med seboj vezanima atomoma kisika, ki je močan oksidant*: razpad vodikovega peroksida; raztopina vodikovega peroksida [...]; Pri encimskih procesih nastane tudi vodikov peroksid, ki je oksidativno sredstvo [...]; sin. peroksid (2) [...]

[...]

Pri redakciji delno determinologizirane leksike v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika sodeluje skupina področnih strokovnjakov. Strokovnjaki sodelujejo pri pregledu vsebinske ustreznosti razlag in z nasveti pomagajo pri oblikovanju zahtevnejših razlag.⁹ Pomoč strokovnjakov je nujna zlasti pri leksiki, ki je okvalificirana s terminološkimi kvalifikatorji, ne pa izključno pri njej. Terminološki kvalifikatorji v novem slovarju imajo obliko *iz + strokovno področje* (npr. *iz medicine, iz geografije, iz jezikoslovja*). Na tak način je uporabnik dodatno opozorjen, da v slovarju ne dobi definicij za termine, ampak razlago pomena determinologiziranih terminov, kot se uporabljajo v splošnem jeziku.

3.2 Izkazovanje sinonimnih razmerij pri izhodiščno terminološki leksiki

Ena od temeljnih dilem, s katero se soočajo uredniki pri razreševanju konceptualnih dilem v zvezi z obravnavo izhodiščno terminološke leksike v enojezičnih splošnih razlagalnih slovarjih, je, ali in kako opozarjati na morebitno sinonimijo pri izhodiščno terminološki leksiki, zlasti če je ta okvalificirana s terminološkimi kvalifikatorji. Urejanje terminološkega izrazja v smislu opozarjanja na prednostni termin, torej terminološko normiranje oz. standardizacija, je sicer ena ključnih nalog terminoloških slovarjev, a ker uporabniki pogosto ne razlikujejo med vlogo in statusom

⁹ Strokovnjaki seveda sodelujejo tudi pri presojanju, ali določen jezikovni izraz sploh je termin (zlasti pri večbesednih terminih, saj je meje med njimi in t. i. terminološkimi kolokacijami včasih težko določiti), poleg tega pa tudi pri odločanju, na katero strokovno področje ali področja izraz izhodiščno sodi.

determinologiziranih terminov in pravih terminov v jeziku, poleg tega pa ne poznajo metajezikovnih razlik v jezikovnih priročnikih in drugih virih, zato teh pogosto ne uporabljajo ustrezno oz. v skladu s predpostavkami njihovih snovalcev, se postavlja vprašanje, ali bi morali tudi splošni razlagalni slovarji na kak način prispevati k urejanju poimenovalnih izrazov različnih strokovnih področij.

V novem slovarju slovenskega knjižnega jezika so v skladu s celostnimi konceptualnimi izhodišči slovarja sinonimi pri vsakem konkretnem pomenu ali podpomeni izhodiščnega termina navedeni zgolj kot informativni dodatek v tezavskem¹⁰ smislu, zato normativne oziroma standardizacijske vrednosti v smislu prikaza statusa leksema kot prednostnega ali neprednostnega termina v okviru terminologije konkretnega strokovnega področja nimajo. Normativno usmerjanje v smislu navajanja prednostnega termina z vidika urejene terminologije strokovnega področja bo, če se bo izkazalo, da je to glede na različno stopnjo determinologizacije izhodiščnih terminov in predvsem težav pri pridobivanju relevantnih podatkov mogoče, v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika morda izpeljano v okviru posebnega mikrostrukturnega razdelka slovarja z delovnim imenom Normativnost, ki bo prinašal dodatne informacije za bolj zahtevne uporabnike.

4 Zaključek

Konsistentna obravnava izhodiščno terminološke leksike v novem slovarju slovenskega knjižnega jezika je zahtevna naloga. Izhodiščno terminološka leksika namreč predstavlja razmeroma obsežen segment splošne leksike, ki nastaja s stopenjskim procesom determinologizacije in je (v velikem obsegu) tipološko hibridna, zato se praviloma podreja svojevrstnim načelom slovarske obravnave. Ključnega pomena za ustrezno interpretacijo podatkov v novem slovarju je, da pri uporabnikih uzaveščamo razliko med vlogo terminoloških in splošnih razlagalnih slovarjev, ki so primarno namenjeni različnim tipom uporabe in različnim uporabnikom, saj sta tudi terminologija in splošna leksika, ki ju ta tipa slovarjev opisujeta, leksikalna fonda jezika, ki praviloma nastajata in se razvijata po zelo različnih mehanizmih.

Literatura

- GLIHA KOMAC, Nataša idr., 2015: *Osnutek koncepta novega razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika. Različica 1.1*. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. <http://www.fran.si/novi-ssk>
- HOLUBOVÁ, Václava, 2001: K pojtu determinologizace. *Termina 2000: Sborník príspevku z 2. konferencie 1996 a 3. konferencie 2000*. Praha: Galén. 157–160.
- LEDER - MANCINI, Zvonka, 1984: O nekaterih lingvističnih pogledih na terminološko problematiko. Franc Pediček (ur.): *Terminologija v znanosti: Prispevki k teoriji*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. 81–89.

¹⁰ Navajanje sinonimov v smislu tezavrskega dodatka pri vseh pomenih in podpomenih leksemov je tudi sicer značilnost nastajajočega novega slovarja slovenskega knjižnega jezika.

- LOGAR BERGINC, Nataša, 2009: Slovenski splošni in terminološki slovarji: za koga? Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 225–231.
- MEYER, Ingrid, MACKINTOSH, Kristen, 2000: When terms move into our everyday lives: An overview of determinologization. *Terminology* 6/1. 111–138.
- POŠTOLKOVÁ, Běla, 1984: *Odborná a běžná slovní zásoba současné češtiny*. Praha: Academia, nakladatelství Československé akademie věd.
- ŽAGAR, Mojca, 2005: Determinologizacija (na primeru terminologije fizike). *Jezik in slovstvo* 50/2. 35–48.
- ŽAGAR, Mojca, 2007: Determinologizacija v splošnih in terminoloških slovarjih. Irena Orel (ur.): *Razvoj slovenskega strokovnega jezika. Obdobja 24*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 599–609.
- ŽAGAR KARER, Mojca, 2011: *Terminologija med slovarjem in besedilom: Analiza elektrotehniške terminologije*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.